

GAZİ'DEN

ŞEREFİLİ MAZİ İSTİKLAL-İ GAZİ GAZETESİ
AKİF'İN SÖZÜ CUMHURİYETİN YÜZÜ GAZETESİ

www.seygaziortaokulu.meb.k12.tr * Gazi Ortaokulu Özel Sayısı * 13 Mart 2023 Pazartesi

Mustafa METLİ
Okul Müdürü

2021 yılı İstiklal Marşı'mızın Kabulünün Yüzüncü Yılı olması münasebetiyle ülke çapında birçok yarışma düzenlenmiştir. Bunlardan birisi de Türk Eğitim-Sen tarafından düzenlenen "İstiklalden İstikbale" isimli Şiir Yazma Yarışmasıdır. Adı geçen yarışmada Okul Müdürü Mustafa METLİ'nin "Korkmuyoruz" isimli şiiri 700'den fazla eser içerisinde Türkiye ikincisi olmuştur. Şiir, İstiklal Marşı'na hem bir nazire hem de bir cevap niteliği taşımaktadır.

Şiiri, Türkçe Öğretmeni Mesut YAZANEL yorumuyla dinlemek isterseniz karekodu telefonunuza okutabilirsiniz.

Korkmuyoruz, yurdumun şafağında yüzeceksin ebediyyen sancağım.
Çoğalacak nesillerim, türeyecek milletim, sönmeyecek ocağım.
Ne demek tükenmek, bitmek ne demek? Daha da, daha da parlayacağım!
Mukaddessin, candan azizsin hem pak hem temizsin ay yıldızlı bayrağım.

Çehrende görünür hürriyetim, yurdumun üstünde belirince hilâlîm;
Kurtulmadan bu karanlık geceden nasıl geçsin söyle benim celâlîm?
Şehitlerle beraber kat rengine kanımı, ancak sana helâlîm.
Yalnız Hakk'a ettik secde; kırar zincirleri, tutmaz kilit istiklâlîm.

Binlerce yıllık milletim ben, yaradılıştan beridir hep hür yaşarım.
Esir etmek ister düşmanlarım, gülünecek şey, işte buna şaşarım!
Ben Ergenekon'dan çıkmışım; demir dağları eritir, çiğner, aşarım.
Viyana'ya dayanırken Akdeniz'i göl yapar, Sakarya'dan taşarım.

Örümcek gibi sessizce yemek için çevremize örüyorlar duvar.
"Medeniyet" dedikleri şey de ne ola? Sahiden öyle bir şey mi var?
Fırsat kolluyor, elinden gelse derimizi yüzer hepimizi boğar.
Dünden bugüne değişen fazla bir şey yok, hepsi dış bileyen canavar.

Bu memleket, bu eşsiz yurt, cennet vatanındır; zerresini verme sakın!
Haçlı Seferi'nin adı, şekli değişir ama hiç değişmez bu akın.
Müjde olsun inananlara: "Bilesiniz ki yakındır yardımı Hakk'ın"
Mutlak doğacak Türk'ün kutlu günü; dünden, yarından, bugünden de yakın.

Hakkıyla bilip yürekten gör, "meçhul" kalmasin, hepsini yakından tanı;
"Ölü demeyin, onlar diridir"; hudutlarda sıradağlarca yatanı.
Bayrağa kan, toprağa can, tarihe şan, maddeye iman katan atanı.
Kutsaldır her taşı, her karışı mübarek; düşmana çiğnetme vatanı.

En kıymetli varlığımızsin aziz yurdum, seni nasıl ederiz fedâ?
O zaman mezarından kalkıp tükürmez mi yüzümüze bizim şühedâ?
Neyimiz var neyimiz yok alsa hepsini elimizden Hazret-i Hudâ.
Kalmasa da arzda tek zerremiz, ruhumuz vatan aşkından kalmaz cüdâ.

Garbın hayalinden gitmiyor Anadolu, unutma bitmeyecek emeli.
Her gün farklı bir tezgâh kurar, karıştırmak için fırsat peşinde eli.
Harcı kan ile yoğrulmuş, imanla atılmıştır devletimin temeli.
Düşmana nispet verir ezanlar, ilelebet gök kubbede inlemeli.

Bilge Kağan olur, Orhun'dan seslenir çağlar ötesine bengi taşım.
Alparslan olur, açınca kapıları devlet olup bine varır yaşım.
Çanakkale, Sarıkamış, Yemen'de kefensiz gömülür belki naaşım.
Gam değil, tasa olmaz bana çünkü Peygamberimin aguşunda başım.

Âsım'ın nesli dalgalandıracak iman burçlarında yıldızla hilâl.
Cennet yurdum, razı ol milletimden; artık tüm haklarını eyle helâl!
Mustafa Kemalce yakmışız bağımsızlık ateşi, bilmeyiz izmihlâl.
Hakk yazmış alnımıza ezelden, hür yaşamış Türk'ün hakkıdır hürriyet;
Âkif gibi duam: Ne bir daha marş yazılsın ne dara düşsün istiklâl!

KORKMUYORUZ

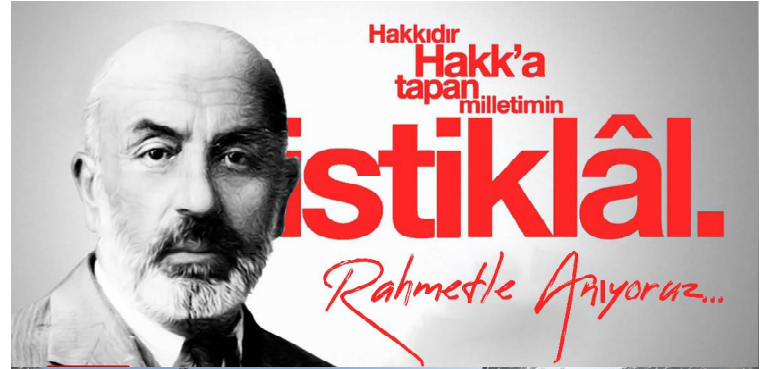
"Girmeden

tefrika biz millete
düşman giremez.

Toplu vurdukça
yürekler onu top

sindiremez."

Mehmet Akif Ersoy

www.seygaziortaokulu.meb.k12.tr

Ömer YARIMOĞLU
Gazi Ortaokulu Okul Aile Birliği Başkanı

...
Bu ezanlar ki
şehadetleri dinin
temeli,

Ebedî yurdumun
üstünde benim
inlemeli.

Rivayet odur ki:

Ezan sesi
duyduğunda ayağa kalkarak ezan
bitene kadar ayakta saygı ile
dinleyen bir kula Allah (c.c) öyle bir
ikramda bulundu ki, bir ulusun
kurtuluş ve bağımsızlığını temsil
eden İstiklâl Marşını yazma şerefini
nail etti. Ömrü boyunca duyduğu
ezana gösterdiği hürmet gibi yazmış
olduğu İstiklâl Marşını Yüce Türk
Milleti bağrına basarak okunurken
ayakta saygı duruşu ile hep bir
ağızdan okumaktadır. Yeryüzünde
bağımsızlığını ilan etmiş her ülkenin
hiç şüphesiz hem bayrağı hem de
milli bir marşı vardır. Özgürlüğün ve
bağımsızlığın sembolü olan bayrak
ve milli marş her ülke için vaz
geçilmez bir önem taşır. Ülkelerin
sahip olduğu ulusal marşlar,
bağımsızlıklarını kazanırken
yaşananları ve hangi yollardan geçip
ne mücadeleler verdiğini nesilden
nesillere aktarılır.

Türk ulusunun özgürlük ve
bağımsızlık karakterini yansıtan
anlayışı:

...
"Ben ezelden beridir
hür yaşadım, hür yaşarım,

Hangi çılgın bana
zincir vuracakmış?
Şaşarım!

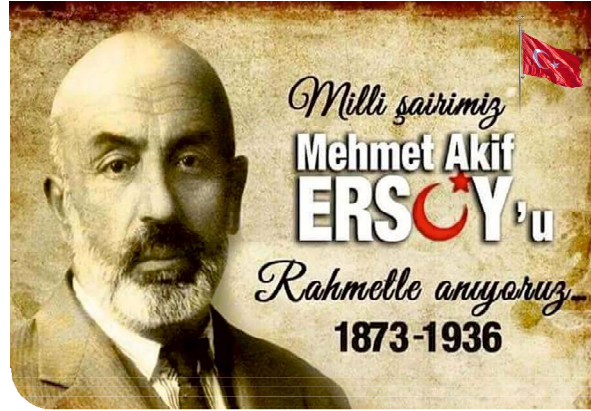
Kükremiş sel gibiyim,
bendimi çiğner, aşarım,

Yırtarım dağları,
enginlere sığmam,
taşarım."

Mısraları ile özgürlük ve
bağımsızlık konusundaki
hassasiyetine yer verilmiştir. İstiklâl
Harbi'nin millî bir ruhla kazanılması
amacıyla 1921'de bir yarışma
düzenlendi. Bu yarışmaya toplam
724 şiir katılmasına rağmen Mehmet
Âkif Ersoy'un "Milletin başarılarının
para ile övülemeyeceği" düşüncesi
ile yarışmaya katılmak istemedi.
Katılanların şiirleri Eğitim Bakanlığı
tarafından incelemiş ancak içlerinde
Türk Milletinin bağımsızlık
mücadelesinde İstiklâl Marşı
olabilecek bir eser bulunamamıştır.
Mehmet Âkif Ersoy, Maarif vekili
Hamdullah Suphi Bey'in kendisine

yazdığı 5 Şubat 1921 tarihli davet
mektubundan sonra fikrini
değiştirerek kadim Türk Milletinin
bağımsızlık mücadelesinde yalnız
bırakmamak adına Ankara'da
bulunan Taceddin Dergâhındaki
odasında, Türk milletine, bayrağına,
ordusuna, ulusun bağımsızlığına,
yurduna ve dinine olan bağlılığını,
bu uğurdaki inancı kaleme almıştır.
Şiirinin önce cephede askerler
arasında okunmasına karar verilerek
Batı Cephesi Komutanlığına
gönderildi ve askerlerin beğenisini
kazandı. 17 Şubat 1921 tarihinde
Hâkimiyet-i Milliye ve Sebilürreşad
gazetelerinde yayımlandı, on iki gün
sonra da memleketimiz Konya'da
Öğüt gazetesinde yer alarak
halkımızla buluşturuldu.

Yarışma süreci devam ederken
ön elemeyi geçen yedi şiir, 12 Mart
1921'de Mustafa Kemal Atatürk'ün
başkanlığında Türkiye Büyük Millet
Meclisinde görüşmeye açıldı.
Mehmet Âkif Ersoy'un şiiri, Meclis
kürsüsünde Hamdullah Suphi Bey
tarafından okundu. Şiir coşkulu
alkışlarla kabul edildi. Nihayet
özgürlük ve bağımsızlık
mücadelesinde nice zorluklar
atlatarak başarıya ulaşan yüce Türk
Devleti İstiklâl Marşına kavuştu.
Yarışma sonucu Mehmet Âkif Ersoy,
kazandığı beş yüz liralık ödülü,

İstiklâl Marş'ının Türk milletinin eseri
olduğunu beyan ederek yoksul
kadın ve çocuklarına iş öğretmek
için kurulan Darülmesaiye başısladı.
İstiklâl Marşımızın 1. Kıtasında Türk
Milletine, 2. Kıtada Bayrağa
seslendiği bölümü 1922 yılında
Cumhurbaşkanlığı Senfoni
Orkestrası Şefi Osman Zeki
Üngör'ün hazırladığı bugünkü
beste şekli ile okunmaktadır.
Rahmet ve minnetle andığımız
İstiklâl Marşı şairimiz Mehmet Âkif
Ersoy'un duasına gelin hep birden
"amin" diyelim.

ALLAH BU MİLLETE BİR DAHA
İSTİKLÂL MARŞI YAZDIRMASIN...

MEHMET AKİF'İN SAFAHAT'I İLE İLGİLİ 10 BİLGİ

Tahir KÖKLÜCE
Müdür Yardımcısı

"Fâtiî Camii", "Bir Mersiye",
"Merhum İbrâhim Bey",
"Ressam Haklı", "Şair
Huzurunda Münekkî",
"Bebek yahud Hakk-ı Karâr",
"Gül-Bülbül", "İstiğrak",
"Tevhid yahud Feryad"
şiirleri yer almaktadır.

6. Safahat'ın 1912'de
yayımlanan ikinci kitabı
S ü l e y m a n i y e
K ü r s ü s ü n d e ' d i r .
Süleymaniye Kürsüsünde
adıyla yayımlanan tek ve
uzun manzume, ilk olarak
Sırât-ı Müstakîm'de dokuz
bölüm halinde yayımlanır.

7. Safahat'ın 1913
yılında yayımlanan üçüncü
kitabı Hakkın Sesleri, Balkan
Savaşlarının acılı yıllarını
anlatır. Kitapta 10 manzume
yer alır. Dokuz manzumeden
sekizi ayet veya hadislerin
yorumlanması niteliğindedir.

8. Fatih Kürsüsünde
Akif'in, şiir külliyesi içerisinde
1914 yılında yayımlanan
dördüncü kitabıdır. 1692
dizelik tek bir manzumeden
oluşan eser, 27 Haziran
1913 - 10 Temmuz 1914
tarihleri arasında
Sebilürreşad dergisinde
tefrika edildikten sonra 1914
yılında kitap olarak
basılmıştır.

9. Akif'in Hatıralar
başlığını taşıyan beşinci
kitabı, 1913-15 yılları
arasında Sebilürreşad'da
yayımlanır. 10 manzumeden
oluşan kitap, ayet ve hadis
yorumlarını içermesi
bakımından Hakkın Sesleri
kitabıyla benzerlik gösterir.
Balkan Savaşlarının
facialarının anlatıldığı
Hakkın Sesleri'ne bir de
Birinci Dünya Savaşı
eklenmiştir.

10. 1924 yılında basılan
Asım, yazılışı ile basılması
arasındaki sürenin en uzun
olduğu eserdir. Asım'ın ilk
parçaları Sebilürreşad'da
1919 Eylülünde çıkmaya
başlamış fakat Mehmet
Akif'in Anadolu'ya geçiş
faaliyetleri araya girdiği için
uzun aralıklarla çıkmıştır.
Mehmet Âkif, bu eserde
hayal ettiği ideal Müslüman
Türk gençliğini ayrıntılarıyla
anlatmış ve bu ideal
gençliğe "Asım'ın nesli" adını
vermiştir. Asım'ın nesli
imkânsızlıklar ve kötü şartlar
içine doğmuş ve bunlarla
mücadele etmeye
çalışmıştır. En son örneği de
Çanakkale Savaşları'dır.

ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIĞIN ÖYKÜSÜ

KATKILARIYLA.....

Fatih ÜNVER
Müdür Yardımcısı

Milli Şairimiz Mehmet Akif ERSOY'un Eğitim Hayatı

Milli şairimiz Mehmet Akif ERSOY, eğitim hayatına o zamanların adeti gereği 4 yıl, 4 ay, 4 günlükken (1878) İstanbul'un Fatih ilçesinde bulunan Emir Buhari Mahalle Mektebi'nde başladı. 2 yıl sonra mektebin ilkokul kısmına geçti ve aynı zamanda babasından da Arapça dersleri almaya başladı. 1882 yılına gelindiğinde ise Fâtiht'e Otlukçu yokuşunda bulunan Fâtiht Merkez Rüşdiyesi'e kaydoldu. Rüşdiyeyi 2 yılda bitiren Mehmet Akif ERSOY dil derslerine büyük ilgi duydu. Mehmet Akif, rüştiyedeki eğitimi boyunca Türkçe, Arapça, Farsça ve Fransızca'da hep birinci oldu. Akif'in annesi onun medrese öğrenimi görmesini istiyordu ancak babasının desteği sonucu 1885'te dönemin gözde okullarından Mülkiye İdadisi'ne kaydoldu.

1888'de babasını kaybetmesi ve ertesi yıl büyük Fatih yangınında evlerinin yanması Akif'i ve ailesini yoksulluğa düşürdü. Bir an önce meslek sahibi olmak ve yatılı okulda okumak isteyen Mehmet Akif, Edebiyat hocalığını İsmail Safa ve Muallim Nâci'nin yaptığı okulun yüksek kısmının ilk sınıfında iken (1889), Mülkiye İdadisi'ni bıraktı. O yıllarda yeni açılan ve ilk sivil veteriner yüksekokulu olan Ziraat ve Baytar Mektebi'ne (Tarım ve Veterinerlik Okulu) kaydoldu.

Dört yıllık bir okul olan Baytar Mektebi'nde spora büyük ilgi duydu. Mahalleden arkadaşı Kıyıcı Osman Pehlivan'dan güreş öğrendi; başta güreş ve yüzücülük olmak üzere uzun yürüyüş, koşma ve gülle atma yarışlarına katıldı. Şiire olan ilgisi de bu yıllarda ortaya çıkmaya başladı. Mektebin baytarlık bölümünü 1893 yılında birincilikle bitirdi.

İSTİKLAL MARŞI'MIZI

ANLAMAK, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak."

O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;

O benimdir, o benim milletimdir ancak."

(Ey Türk milleti! Hiç korkmana, endişe etmene gerek yok; çünkü Batı ufkundaki kızılık içinde batmakta olan Türk bayrağı, ülkemizde en son Türk ölmedikçe sönüp batmayacaktır. O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak; O benimdir, o benim milletimdir ancak.) Bu mısralarda her şeyin bitti sanıldığı zamanda bile hiçbir şeyin bitmediği inancının güçlü bir şekilde telkin edildiği imgesini görüyoruz.

"Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!

Kahraman ırkıma bir gül, ne bu şiddet, bu celâl?

Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl;

Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!"

(Ey nazlı Türk bayrağı! Ne olur kurban olayım kaşlarını çatma, yüzünü ekşitme, bize kötü kötü bakma. Bu kahraman Türk ırkına bir gülümse. Neden böyle sert bakıyorsun ve öfkelisin? Eğer böyle devam edersen sonra senin için döküldüğümüz kanlarımız helal olmaz. Allah'a tapan, doğruluktan ayrılmayan Türk milletinin hür ve bağımsız bir millet olarak yaşaması, sömürge ve esir olmaması, onun hakkıdır.)

"Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!

Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner aşarım;

Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım."

(Türk milleti olarak ben, en eski zamanlardan, tarihte var olduğum günden beri hür yaşadım, kimsenin sömürgesi ve kölesi olmadım, bundan sonra da olmam ve böyle yaşayacağım. Hangi aklını yitirmiş çıkıp da beni bu saatten sonra köle ve sömürge yapmaya kalkacak acaba? Ben bu cür'ete şaşarım. Ben kükremiş, coşkun bir sel gibiyim; benim önüme kimse duramaz, önüme çıkan engellerin tamamını çiğner geçerim. Hatta önüme çıkan dağları bile deler geçerim.)

"Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;

Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.

Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,

"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?"

(Batının her tarafını çelik zırhlı duvarlar, en yeni teknolojik aygıt ve silahlar sarmış olabilir, ancak Türk milleti olarak bizim de bunlara karşı koyacak, sınırlarımızı koruyacak iman dolu göğüslerimiz vardır. Ey Türk

milleti! Kendisine "medeniyet" denilen ve sadece maddeye değer veren tek dişi kalmış bir canavar olan emperyalist Batı, köpek gibi ulusun dursun, sen ondan korkma, senin büyük imanını boğamaz, yok edemez.)

"Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,

Siper et gövdeni, dursun bu hayâsıca akın.

Doğacaktır sana va'd ettiği günler Hakk'ın.

Kim bilir belki yarın, belki yarından da yakın."

(Arkadaş, sakın vatanıma alçak emperyalist Batı'lıları uğratma, onların çiğnemelerine, işgal etmelerine izin verme, diren. İşgalcilerin, emperyalistlerin saldırılarına karşı gerekirse göğsünü siper et yani her türlü imkânı kullanarak bu hayasızca, namussuzca, alçakça akınlar, saldırılar duruncaya kadar diren. Sen Allah'a ve kendine güven. Allah'ın senin için vaad ettiği kurtuluş günleri, bak göreceksin gelecektir. Yeter ki sen inancını yitirme. Bu kurtuluş, göreceksin çok kısa zamanda olacaktır; belki yarın belki yarından da yakın zamanda gerçekleşecektir.)

"Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!

Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.

Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:

Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı."

(Ey Türk milleti! Her gün üzerinde gezip dolaştığın toprakları sıradan, basit, anlamsız, kuru bir toprak yığını olarak görme. Onun özelliğini ve mahiyetini iyi düşün. Bu toprakların altında atalarından binlerce kefensiz yatan şehitler vardır. Sen şehit oğlusun, atalarından mutlaka bir şehit vardır. Onları incitme, yazıktır, onların niçin şehit olduklarını düşün. Neler uğruna fedakârlık yaparak kanlarını, canlarını verdiklerini iyi düşün. Bütün dünyayı verseler bile bu cennet vatanı hiçbir şeye değişme. Zira Türkiye'mizin ayrı bir değeri ve önemi vardır.)

"Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?

Şühedâ fişkırarak, toprağı sıksan, şühedâ!

Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hüdâ,

Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ."

(Bu cennet gibi güzel olan Türk vatanını, Türkiye'yi elde tutmak için, korumak, sahip çıkmak için bütün Türkler kendilerini seve seve feda edebilirler. Anadolu topraklarını baştanbaşa deşeleşen her tarafından bu vatan için kendini feda etmiş şehitler çıkar. Allah canımı, sevdiğlerimi, neyim varsa hepsini alsın da tek beni bu dünyada vatanımdan ayrı düşürmesin.)

"Rûhumun senden ilâhî şudur

Dilek KARAKOÇ
Türkçe Öğretmeni

ancak emeli,

Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli,

Bu ezanlar ki şehâdetleri dinin temeli

Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli."

(Ey Allahım! Ruhumun senden tek isteği şudur: Camilerimizin, kutsal mekânlarımızın göğsüne kâfirlerin eli değmesin, onlar tarafından kirletilmesin, yakılıp yıkılmasın. Minarelerden günde beş kez okunan bu ezanlar ve bunların ifade ettiği gerçekler, İslam dininin temelidir. Bunlar, sonsuza kadar benim yurdumun üstünde inlemelidir.)

"O zaman vecd ile bin secde eder - varsa- taşım.

Her cerîhamdan ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,

Fışkırır rûh-ı mücerred gibi yerden na'şım;

O zaman yükselerek arşa değer belki başım!"

(O zaman yani ülkemiz, düşman işgalinden kurtulunca ben ölmüş isem ve mezar taşım da mevcutsa benim yerime şükür secdesini mezar taşım yerine getirir. Ey Rabbim! Her yaramdan kanlı yaşlarım boşanıp cesedim, yerden, maddesinden sıyrılmış soyut bir ruh gibi göğe doğru fışkırır. O zaman başım yükselerek belki arşa yani en yüksek göğe değer. Yani şehitlerin bile vatanın kurtuluş sevincini yaşayacağını, bu sevinci ifade etmeye hiçbir şeyin engel olamayacağını bildiriyor. Cesetler mezarda yatıyor olsa bile ruhlar bu sevince katılacaktır.)

"Dalgan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!

Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl

Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:

Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;

Hakkıdır; Hakk'a tapan milletimin istiklâl!"

(Ey şanlı Türk bayrağı, sen de aydınlık güneşler gibi göklerde hür bir şekilde dalgalan. Bağımsızlık ve kurtuluş için akıttığımız kanların hepsi helal olsun. Bundan sonra sonsuza kadar bayrağımızın temsilciliğindeki özgürlüğümüz, bağımsızlığımız ve Türk ırkı, perişan ve yok olmayacaktır. Başından beri hür yaşamış bayrağımın bundan sonra da hür yaşaması, onun en tabii hakkıdır. Allah'a tapan ve onun dinine inanan Türk milletinin hür ve bağımsız kalması, emperyalist Batı'ya sömürge ve köle olmaması onun en temel hakkıdır.)

MEHMET AKİF'İN DÜŞÜNCE DÜNYASI

Mustafa AK
Tarih Öğretmeni
(Seydişehir An. İmam Hatip Lisesi)

Türk edebiyatının mihenk taşlarından biri olan Mehmet Akif şairliğinin yanı sıra mütefekkir ve aksiyon adamıdır. Osmanlı son döneminde eşine ender rastlanan niteliklere sahip olan Mehmet Akif Ersoy birikimi itibarıyla "İstiklal Marşı" nı yazabilecek tek adamdı. Yaşadığı toplumda "İslam Şairi" unvanıyla anılıyordu.

Okuduğu alan olan Baytarlık günümüz tabiriyle veterinerlik onun dünyasına dar geliyordu. O günlerde dahi vatani ve memleketi için mücadelesini sürdüren şahsiyetlerden biriydi. Bu görevinden istifa ettikten sonra şiiiryle geçinmiş ama asıl görevi vatan müdafaası olmuştur.

Mehmet Akif ülkenin en çalkantılı olduğu yılların bir ferdi olarak hak ve özgürlükleri savunmuştur. Hayatının merkezine İslam'ı koymuş ve hürriyetin en güzel bir şekilde İslam çatısı altında olabileceğini belirtmiştir. Onun İslam anlayışında Hak ve Hakikatte birlik vardır. Hurafelerden arınmış ve özüne dönmüş bir dini anlayışın savunucusu olmuştur. Çanakkale Savaşı ve Milli Mücadeleyi İslamın zaferleri olarak değerlendirmiştir. Nitekim Bedrin Aslanları da ancak bu kadar şanlıydı. İfadesi bunun en açık örneğidir. Camileri vatan müdafaasının merkezine almıştır. Nasrullah Camii, Zaganos Paşa Camii ve İstanbul'daki Selatin Camilerinde Milli Mücadelenin haklılığını anlatan vaazlar vermiştir. Bu anlayışın temelini İstiklal Marşının şu ifadelerinde görürüz. "Bu ezanlar ki şahadetleri dinin temeli ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli."

Mehmet Akif'e göre milletler kendi dilleri ile medeniyeti yakalayabilirler. Elbette bir Türk, Arnavut vs. kendi diliyle halkının aydınlanması için mücadele vermelidir. Ama kavmiyet-çilikten uzak durmalıdır. Toplumun İslam birliği çerçevesinde yaşaması elzemdir onun için. Bu nedenle Arnavutluk'un bağımsızlığını savunanlara karşı çıkmıştır. Milliyetçiliği birlik için temel unsur olarak görmüştür.

Mehmet Akif Batının medeniyetini çok iyi tanımaktadır. Aynı zamanda coğrafyamızda kurdukları oyunları da gayet iyi bilmektedir. Osmanlı heyetinde yolculuk yaptığı Berlin ve Avusturya ziyareti onun düşünce dünyasının şekillenmesinde etkili olmuştur. Bu ziyareti esnasında bir gün çanların hızlı bir şekilde çaldığını duyar ve insanlar neşe içinde şarkılar söylüyordur. Akif savaşta müttefikimiz olan bu insanların bizim zaferimizi(!) kutladığını düşünmüştür. Ama gerçeği sonra öğrenecektir. İngilizler Kudüs'ü işgal etmiştir ve müttefiklerimiz düşmanın zaferini kutluyorlardı. Batıyı kast ederek "Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar" ifadesini kullanacaktır. Bu milletin azim ve kararıyla sonuçta "Ulusun Korkma nasıl böyle bir imanı boğar" ifadesi gerçek olmuştu. Bu mücadelenin en has neferlerinden biri de Mehmet Akif Ersoy'du. Onun mirasına layık olabilmek azmiyle...

MEHMET AKİF ERSOY'UN VEFATI

Armağan ARAS
Türkçe Öğretmeni

mütevazı oldu. Birkaç üniversite öğrencisinin omuzlarında Edirnekapı Mezarlığı'na götürüldü. Son yolculuğuna dualar ve İstiklal Marşı eşliğinde gönderildi.

Allah bir daha bu millete İstiklal Marşı yazdırtmasın!

Mekanın cennet olsun usta şair Mehmet Akif ERSOY!

Kurtuluş Savaşı'nda çektiğimiz sıkıntıların, yaptığımız fedakarlıkların ve verdiğimiz şehitlerin bu topraklar üzerindeki en büyük anlatıcısı İstiklal Şairi Mehmet Akif Ersoy...

Mehmet Akif 1873 yılının Aralık ayının soğuk bir gecesinde dünyaya gözlerini açtı. Kış şartları çetin, ülkenin içinde bulunduğu durum hazindi. Vatana, millete, dinine aşık büyüdü Akif. Kaleminden can buldu sevdası: "Doğduğumdan beridir aşığım istiklâl,

Bana hiç tasmalık etmiş değil altın lale!"

Hiçbir zaman zulmü

alkışlayamadı, hiçbir zaman eğilmedi başı...

Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nı başlattığında Akif'in gür sesi de yükseldi semalarda...

Derken zafer... Derken küllerinden doğan bir devlet için şart oldu bağımsızlık marşı. Onu da ancak Akif yazardı!

Kurtuluş Savaşı ve zaferinin ardından uzunca bir yıl Mısır'da yaşadı Akif. Bünyesini hızla tüketen melun hastalığın tedavisi için İstanbul'a döndü 1936'da. Bir aralık ayında dünyaya gözlerini açan Akif yine bir aralık ayında bu dünyadan göçtü gitti. Cenazesi de hayatı kadar

İSTİKLAL MARŞININ DOĞUŞU ve MEHMET AKİF ERSOY

Türk milletinin manevi, milli ve dini motiflerinin dengeli bir şekilde, nakış nakış mısralara işlendiği, Türk milletinin İstiklal Harbi Destanı'nın M.Akif bünyesinde vücut bularak aktarıldığı İstiklal Marşı nasıl doğmuş bir bakalım...

Yıl 1897...

Cephe Dömeke: Paçamıza salınan Yunan Ordusuyla hesaplaşıyoruz...

Hemen arkasından 1911'de Osmanlı mirasından Libya'yı koparmak isteyen İtalya ile savaşıyoruz. Trablusgarp Savaşı bitmeden Balkanlar alevleniyor, oraya koşuyoruz.

Yıl 1914...

Cephe bütün vatan. Yine kan, barut, ateş... Bu ateşin içinde yine biz. Üstelik İmparatorluğumuzun merkezi kendi içine kapanmış... Politikacılar iktidardan pay kapmaya çalışırken, Allahuekber Dağları'ndaki buz cehennemine 86 bin vatan evlâdını şehit veriyoruz.

Ve Çanakkale...

Dünyanın en güçlü, en teknik, en eğitilmiş orduları dünyanın en yorgun milletine saldırıyor. 18 büyük zırhlı, 24 denizaltı, 13 torpido gemisi ve uçaklardan oluşan Müttefik Kuvvetler, 506 topla günde ortalama 23 bin mermi gönderiyor mevzilerimize. Bizim elimizde ise çoğu eski, demode 150 top var. Atılabilen mermi sayısı sadece 370. Bu açığı kapatmak için bulunabilen tek yol ise, mevzilere soba boruları yerleştirilip top görüntüsü verilmesinden ibaret.

Şehit ve gazi dedelerimiz sayesinde "Çanakkale Geçilmez" oluyor, ancak müttefiklerimizin mutlak mağlubiyeti direncimizi kırıyor; başkentimiz dahil, vatanımız dört taraftan işgale uğruyor.

Yeni savaşın adı "İstiklâl Savaşı" dır...

Tam bir ölüm-kalım savaşı! Parola, "Ya istiklâl ya ölüm!"

Çete baskınlarıyla başlayan mücadele, yerini git gide düzenli ordulara bırakırken, yorgun milletin ruhunu kıskırtıp moralini

takviye edecek bir "İstiklâl Marşı"na ihtiyaç duyuluyor...

İSTİKLAL MARŞIMIZ, KUVAY-I MİLLİYENİN YÜREĞİ OLUYOR...

Marşımız bundan tam 102 yıl önce, 12 Mart 1921 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından resmen kabul edilir.

Maarif Vekaleti(yani eğitim bakanlığı) tarafından 1920 yılı sonlarına doğru, millî mücadele ruhunu dile getirecek bir millî marş yazma yarışması düzenlenir. Ve müsabakayı kazanacak şaire 500 lira mükafat verileceği de ilân edilir.

Yarışmaya 724 şiir gönderilirse de hiç birisi tatmin edici değildir.

Hasan Basri(Çantay) gibi yakın arkadaşlarının da teşviki neticesinde Mehmet Akif, şiiri yazmaya karar verir.

Aralık 1920 sonlarına doğru Ankara'ya gelen Akif eğitim bakanı Hamdullah Suphi'nin 5 Şubat 1921 tarihli mektubuyla aldığı İstiklal Marşı siparişi için şimdilerde müze olan Hacettepe'nin arkasındaki Tacettin Dergâhındaki odasına çekilerek marşı yazmaya başlar.

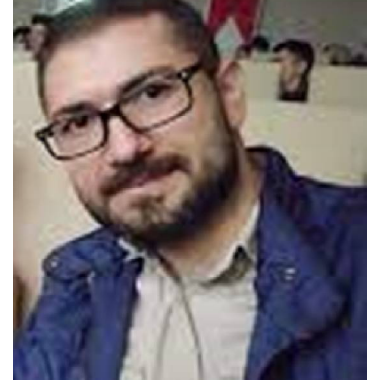
İstiklâl marşı 48 saat gibi kısa bir sürede tamamlanarak ilk defa Hakimiyet-i Milliye gazetesinde KAHRAMAN ORDUMUZA ismi ile yayımlanır. Ve kısa bir süre sonra da Maarif Vekaleti'ne teslim edilir.

Marşın resmen kabulü 12 Mart 1921 tarihinde olur. Marş, meşhur hatip ve zamanın Maarif Vekili Hamdullah Suphi tarafından, Meclis kürsüsünden iki defa okunur. Mebuslar marşı ayakta ve büyük bir heyecan içerisinde dinler.

Büyük şair marşına gösterilen büyük ilgi karşısında utanmış ve yavaşça Meclis'ten kaybolmuştur. Bu görülmedik bir tevazudur.

Bundan sonra Kırşehir Mebusu Müfid Efendi, marşın Hamdullah Suphi Bey tarafından bir kere daha okunmasını teklif eder. Artık bundan sonra, kabul edilen marş, İstiklâl Marşı olarak

Necati YÜKSEL
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
(Gevrekli Şehit Seyit Ali Karabacak Ortaokulu)

zabıtlara geçmeye başlar. Hamdullah Suphi'nin ikinci defa okuduğu marş, ayakta, alkışlar ve gözyaşları arasında dinlenir. Çantay, bu açıklamasına şu dipnotu düşer:

" Mustafa Kemal Paşa, marş okunurken sıraların önünde onu ayakta dinliyor ve mütemadiyen alkışlıyordu."

Merhum Akif, vaad edilen o ikramiyeyi almaz ve yoksul kadınlara örme işleri öğretmek üzere açılan " Dârü'l Mesâî " ye verir.

İstiklâl Marşı'ndan söz açınca Mehmet Akif'ten bahsetmemek mümkün değildir. Akif İstiklâl Marşı'nın yazıldığı günlerde parasızdır. Ankara'nın dondurucu soğukunda paltosu olmadığı için de ceketle dolaşmaktadır. O, buna rağmen marş için vaat edilen mükafatı almaz, yukarıda da bahsettiğimiz gibi bu parayı, bir hayır kurumuna bağışlar.

Türk İstiklal Marşı, dünya milletlerinin milli marşları içerisinde güfte bakımından belki de en güzeli ve en manalıdır. Bu güzel güfteye uygun birde beste gerekiyordu ve bunun için yeni bir yarışma düzenlendi. Yarışmaya 55 beste katıldı.1930 yılına kadar Ali Rifat Çağatay'ın bestesi kullanıldı. Ancak pek beğenilmeyen bu beste 1930 yılında değiştirilerek o devrin Cumhurbaşkanlığı Orkestra Şefi Zeki Üngör'ün bestesi kabul edildi.

Son olarak sözü M. Akif Ersoy'un sözü ile bitiriyorum :

" -ALLAH BİR DAHA BU MİLLETE İSTİKLAL MARŞI YAZDIRTMA SIN "

MEHMET AKİF'İN VATAN ve MİLLET SEVGİSİ

Ayşe Elif KIYAK
Türkçe Öğretmeni

Türk milletinin uzun tarihi boyunca, uğruna savaştığı ve gerektiği zaman canını hiç çekinmeden seve seve feda ettiği bazı edebi ve kutsal değerleri vardır. Hürriyet ve istiklal, Türk milletinin en yüce ve en kutsal değerleri arasındadır. Bu değerler beraberinde vatan, bayrak gibi başka değerleri de getirir.

Mehmet Akif'e göre yaşadığımız bu vatan, bu topraklar öyle sıradan bir toprak parçasından ibaret değildir. Bu yüzden önemi, mukaddesatı düşünülmeden basılıp geçilecek yerler değildir: "Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,

Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.

Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,

Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı."

İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından resmen işgal edildiği 16 Mart 1920 tarihi ve sonrası günlerde gerçekleşen olayları izlerken büyük bir üzüntü duyan Mehmet Akif, bazı kişilerin Anadolu'da başlamış olan Milli Mücadele'ye saldırmalarına da hiç tahammül edemez:

"Ah! Karşımda vatan nâmına bir kabristan

Yatıyor şimdi... Nasıl yerlere geçmez insan?

Şu mezarlar ki uzanmış gidiyor, ey yolcu,

Nereden başladı yükselmeye, bak, nerde ucu!

Bu ne hicrân-ı müebbed, bu ne hüsrân-ı mübîn...

Ezilir rûh-i semâ, parçalanır kalb-i zemin!"

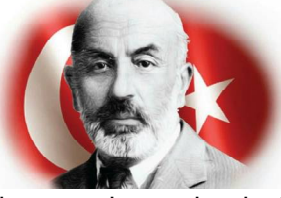
Mehmet Akif Ersoy; Türk milletinin bir ferdi olmaktan her zaman gurur duymuş, şan ve şerefle dolu Türk tarihine hayran olmuştur. Onun amacı; yurdunu, milletini seven ve yeri geldiğinde uğruna ölebilen karakterde insanlar yetiştirmesini sağlamaktır.

Meşhur "Bülbül" şiirini Bursa'nın Yunanlılar tarafından işgal edilmesi üzerine yazmıştır. Bu güzel vatan parçasının işgali herkes gibi Akif'i de üzmüştür.

Mehmet Akif Ersoy'un vatan sevgisi ömrünün sonuna kadar devam etmiştir. Mısır'dan döndükten sonra hasta yatağında kendisini ziyarete gelen dostlarıyla yaptığı sohbetlerinde sık sık vatan hasretinden, vatan sevdasından bahseder:

"Vatan hasreti mi dediniz? Bu ne büyük ne tahammül edilmez ne acı bir dert ki... Vatandan uzak yaşanan her dakika, ıstıraplarla biten heyecansız anlardır."

Mehmet Akif Ersoy, milletinin sıkıntılarını yüreğinde hisseden içli bir insan ve merhametli bir aydındır. O, bütün bilgi ve birikimini içinden çıktığı ve kendisini de ayırmaz bir parçası olarak gördüğü milleti için kullanmıştır. Bu yüzden onu bazen bir cami kürsüsünde, bazen bir at sırtında bir cepheden başka bir cepheye giderken, bazen de elinde kalem sabahlara kadar yazarken görmüşüzdür.

MEHMET AKİF ERSOY ve BAĞIMSIZLIK

Arzu METLİ
Türkçe Öğretmeni

"Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!

Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;

Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım."

Aslında ezelden ve Ergenekon'da yazılmıştı bu dörtlük... Bağımsızlığa olan sevdamız, asırlar sonra Mehmet Akif Ersoy'un dizelerinde bir kere daha ete kemiğe bürünmüştü. Ölümü esarete yeğleyen bir milletiz biz. Yaşamak, eğer özgür isek bir anlam taşır bizim için. Tanrı bize Türk demişti: Tarih boyunca yazdığımız destanların özünde bağımsızlık var,

hürriyet var, özgürlük var istiklal var...Akif neyi vurguladı hep:

"Doğduğumdan beridir aşığım istiklale;

Bana hiç tasmalık etmiş değil altın lale!"

Yokluk içinde varlık mücadelesini verdiğimiz İstiklal Savaşı'nda temel gayemiz, sonsuza kadar özgür kalabilmektir. Hürriyete olan aşkımız, Orhun Âbideleri'nde hiç silinmemek üzere taşlara kazınmıştır: "Türk Oğuz beyleri, milleti iştin: Üstte gök basmasa altta yer delinmese Türk milleti ilini töreni kim bozabilecekti?"

Asırlar önce yapılan bu uyarı, bağımsızlığımız bir tehditle karşılaştığında; her defasında benliklerimizde yankılandı.

Dünyaları da alsak vermeyiz hiç kimseye. Bu vatan bizim. Mehmet Akif Ersoy gibi yüce bir şahsiyet için de en önemli değer, hiç şüphesiz bağımsızlıktır. İstiklal Marşı'mız, onun kaleminde hayat bulunca özgürlüğün Türk milleti için taşıdığı kıymet en güzel sözcüklerle hak ettiği yeri buldu.

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

"Çanakkale Şehitlerine" Safahat'ın 6. kitabı olan Asım'da yer alır. Şiirde başlıca dört kişi vardır: Hocasade (M. Akif), Köse İmam (M. Akif'in babasının talebelerinden Ali Şevki Hoca), Asım (Ali Şevki Hoca'nın oğlu), Emin (Akif'in oğlu). M. Akif özlediği, idealize ettiği gençliği Asım'la sembolleştirir:

"Asım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek: İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek."

"Çanakkale Şehitlerine" şiiri Akif'in, Asım'ın sonuna doğru Hocasade'ye söylediği lirik-epik bir manzumedir. Bir muharebe sahnesinin tasviriyle başlayan parçada, düşmanın hem sayıca çokluğu, hem de bir araya gelmiş milletlerin ve kavimlerin çeşitliliği karşısında Mehmetçiğin kahramanlığı devleşir. Batı'nın yirminci asırda medeniyet adına yaptığı zulüm ve işkence tabloları çizilir. Nihayet, bu savaş sahnelerinin asıl kahramanına sıra gelmiştir. Akif, bu kahraman iradesini, gücünü ve bu irade ile gücün ilahi kaynağını tasvir ettikten sonra, şehadet faslına gelir. Şair, şiirinin bu kısmında sanatının bütün ustalığını göstererek harikulade mukayeseler, teşbihler yapar. Bu sanat oyunlarıyla şehit yüceltilir. Bunlardan birkaçını burada zikretmek istiyorum. Bu hususta Akif şöyle der:

"Ö rüku olmasa, dünyada eğilmez başlar."

Bir tarafta rüku vardır. Yani Cenab-ı Allah'ın huzurunda baş eğmek, teslimiyet göstermek... Öte yanda insanın bunun dışındaki değerlere veya başka insanlara baş eğmesi. Akif bize bir insan çiziyor ki, Tanrı'nın dışında hiçbir şeye başını eğmeyecek, hiçbir kuvvetin karşısında kendini ezdirmeyecektir.

"Ne büyüksün ki, kanın kurtarıyor Tevhidi. Bedr'in arslanları ancak bu kadar şanlı idi."

M. Akif'e göre Çanakkale'de şehit olanların kanı, Tevhid'i, Allah'ın birliği inancını, yani İslam'ı kurtarmıştır. Bu şehit, bu sıfatıyla da Bedir Gazasına katılanlarla kıyaslanmıştır. Bu, çok ilgi çekici bir benzetmedir. Çanakkale şehitlerinin Bedir kahramanlarıyla bir tutulması, hatta ancak sıfatıyla daha üstün gösterilmesi, inanıyorum ki, yalnız Akif gibi, kendisini İslam ülküsüne adanmış bir şairin diline yakışabilirdi. Bedir'de şehit ve gazi olanlar da, Tevhid'i, İslam akidesini kurtarmışlardı. Öyleyse Çanakkale muharebeleri de asrımızdaki büyük İslam dünyasının Bedr'i gibidir. İşte o dönemde İslam dünyasının da tek ümidi olan Türk milleti bu kudretini Çanakkale'de göstermiştir.

"Gömelim gel, seni tarihe desem sığmazsın. Herc ü merc ettiğin edvara da yetmez o kitap; Seni ancak ebediyetler eder istiab."

Bu mısralarda da kıyaslama terazisinin bir tarafında Çanakkale'nin şehidi, öbür tarafında bütün bir tarih vardır. "Herc ü merc ettiğin devirler" ifadesiyle Akif'in, şehidi sadece İslam askeri olarak değil, bir Müslüman Türk

askeri olarak değerlendirdiği açıktır.

Daha sonra Akif, bu şehit için bir abide mezar yapar. Gökyüzü bu şehidin lahit örtüşüdür, tavanı nisan bulutudur. Kandilleri Ülker Yıldızdır. Geceleyin türbedarı mehtaptır. Türbenin avizesi güneştir. Şehidin kefeni, akşamın alacakaranlığıdır. Şair, adeta bütün bir kainattan kurulmuş mezarı da kafı görmeyip:

"Yine bir şey yapabildim diyemem hatıranı. mısrasını söyler. Ancak bu hayali türbe tasvirinin başına eklememiz gereken, daha da mühim bir unsur vardır:

"Bu taşındır" diyerek Kabe'yi diksem başına; Ruhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;"

Bu mısralar, yine İslam idealinin şairi sıfatıyla Akif'in dilinde büyük önem taşır. Bir şehit ki, onun başına bütün İslam dünyasının kiblegahı, kalbi demek olan Kabe-i Muazzama, mezar taşı olarak dikiliyor. Ve yine bir şehit ki, o mezar taşının kitabesi, şairin ruhunun vahyi olacaktır.

Bütün bu mukayesenin, hiç şüphesiz sanatkar mübalağası da taşıyan bu benzetmelerin ışığı altında, şiirdeki başka bir mukayeseyi daha açıklamak istiyorum. Bu destan şiirinin mısraları arasında Akif şunu da söyler: "Yaralanıp temiz alından uzanmış yatıyor. Bir hilal uğruna, ya Rab, ne güneşler batıyor!"

Burada da bir tarafta hilal vardır; öbür tarafta güneş. Malumdur ki, yeni ay yani hilal, ancak güneşin batışına doğru görülebilir. Öyleyse hilalin görülebilmesi için, güneşin batması gerekir. Hilalle kast edilen bayrağımızdır ve İslam'ın sembolüdür. Güneş ise burada Türk askerini temsil etmektedir. Hilalin yani bayrağımızın ve İslam'ın yücelmesi için, güneşin batması, askerinin şehadet mertebesine erişmesi gerekmiştir. Burada şair "Ya Rab!" ünlemiyle hayretini, şaşkınlığını ifade etmiştir:

"Bir hilal uğruna, ya Rab, ne güneşler batıyor!"

Yani, olacak şey midir, bir hilal uğruna güneşler batsın! Bu mısra ile Akif'in bütün bir insan görüşü, insana verdiği değer ortaya çıkar. Hilalin temsil ettiği din, yüce ve ulvi bir inanç sistemidir ve hiç şüphesiz bu inancın uğruna şehit olunur. Fakat din de nihayet insanlar içindir.

Şiire genel yapısı itibarıyla bakıldığında zaman, sırasıyla, Çanakkale Savaşı'nda, Batı dünyasının Türk milletine olan saldırısı, Batı'nın medeniyet adına işlediği cinayetler, Türk askerinin cesareti, imanı, inancı, kahramanlığı ve nihayet şehit oluşu ile, şairin şehitler için düşündüğü tabiat unsurlarından mükerrep muhteşem türbenin lirik bir dille tasvir edildiği görülür. Özellikle şairin, "Yine de birşey yapabildim diyemem hatıranı"

Hasibe SAYGILI
İngilizce Öğretmeni

sözleriyle, yetersiz gördüğü bu muhteşem türbe tablosunda, kurmaca alemin, kişiselleştirilmeye çalışıldığına, şahit oluruz. Zaten M. Akif hayalle uğraşmaz, onun işi gerçekle, somutla, eşyanın ve tabiatın bizzat kendisiyledir.

Burada Çanakkale savaşına bir atmosfer getirerek hakim olmuştur.

Tasvirler, savaş anlarının tabloları, oldukça canlıdır ve yer yer bu tasvirler söyleyiş gücü ve teknik bakımdan mükemmelliğe ulaşır:

"Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer, O ne müthiş tipidir: Savrulur enkaz-ı beşer..."

Söyleyişler o kadar canlıdır ki, insanı saran, savaş ortamının bütün dehşetini hissettiren bir tarza ulaşmıştır. Seçilen kelimeler, kafiyeler, ses özellikleri savaş mısralarıyla bütünleşmiş gibidir.

Şiirin ilk bölümünde Çanakkale Boğazı'nı saran düşman güçleri, ikinci bölümde bu düşman güçlerini oluşturan milletlerin çeşitliliği ve bunların acımasızlığı, üçüncü bölümde düşmanın çok güçlü silahlarına karşı kahramanca mücadele eden Türk askerinin kararlılığı, dördüncü bölümde yurdunu korumak için can veren insanların şehitlikle müjdelenişi ve finalde:

"Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber, Sana açuşunu açmış duruyor Peygamber..."

mısralarıyla şehitlerin ödül olarak Hz. Muhammed (s.a.s)'le birlikte olacağını dile getiriliyor.

Asım bilindiği gibi idealize edilen bir gençlik tipidir Akif'te. Akif bu nesle "Asım'ın nesli" der ve bu duygu ve ideal sistemi, şiirde önemli bir yer tutar. "Asım'ın Nesli": İnançlı, imanlı, vatansever, güzel ahlaka sahip, milliyetçi, kafasını Batı'nın ilmiyle, fenniyle ve teknolojiyle donatmış, gönülünü ve kalbini Doğu'nun inancıyla, ruh zenginliğiyle süslemiş bir 20. yüzyıl Müslüman Türk gencidir. M. Akif böyle idealize ettiği ve yücelttiği bir tiplemeyi, Çanakkale'de şehit olanlarla da özdeşleştirir:

"Asım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek: İşte çiğnetmedi namusunu çiğnetmeyecek."

diyerek Asım'ın neslinin Çanakkale'de düşmana karşı nasıl bir destan vücuda getirdiğini, nasıl devleştiğini, hatta "Bedr'in Arslanları"nın mertebesine ulaştıklarını ifade eder. Onları destanlaştırır.

Çanakkale'de bir zulüm yaşanmaktadır. Teknik bakımdan çok üstün olan Avrupa medeniyeti "en kesif" ordularıyla ufacak bir karaya sarılmıştır. Bir dengesizlik, bir vahşet var ortada. "Zulümü alkışlayamam, zalimi asla sevemem," diyen M. Akif bu "utanmasızca toplanma karşısında" nefret ve tiksinti içindedir. Artık maske düşmüştür. Medeni denilen Avrupa'nın ve medeniyetin gerçek yüzü görülmüştür.

MEHMET AKİF'İN MİZAHİ YÖNÜ

Ayşegül SARI
Teknoloji ve
Tasarım
Öğretmeni

Mehmet Akif Ersoy'un ciddi, prensipli ve planlı bir şahsiyet olmasının yanında mizahi yönü de çok güçlüdür. Çok değişik ilgi alanları olan, zengin birikimli, zeki, renkli bir kişiliktir. Bu çeşitlilik içinde nüktedanlık da onun önemli karakter özelliklerinden biridir. Akif'in bu yönüne değinenler mizah, nükte, humour, ironi, latife, istihza, fıkra gibi birbirinden ince çizgilerle ayrılan terimler kullanırlar. Mehmet Akif Ersoy'un farklı dönemlerde yanında, dostlar meclisinde bulunan kişiler onun mizacı söz konusu olduğunda, mizahi yönünü vurgularlar. Akif'in dostlarından Eşref Edip, Muallim Vahyi'den duyduğu bir hatırayı şöyle nakleder;

Çengel köyde oturduğu zamanlar üstada bir çay ziyafeti vereyim dedim. Bana biraz çay hediye göndermişlerdi. Bursalı Tahir Bey de vardı. Çok itina ile pişirdim. Fakat rengi acayip bir şey oldu. Üstat bir yudum çekti.

-Vahyi dedi, bu ne çayı?

-Halis Ak kuyruk, dedim.

Güldü

-Vahyi bu Ak kuyruk değil, halis muhlis kıl kuyruk!

Meğer bizim çay yerli çayı imiş. Hayli güldük (Eşref Edip, 1960:322)

Milli şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un verdiği hazır cevapları, nükteleri ve kapak sözlerine birkaç örnek:

Susturucu Tedavi

Zamane gençlerinden biri, bir toplantıda Mehmet Akif'i küçük düşürmeye çalışıp;

-Affedersiniz, demiş. Siz baytar mısınız?

Mehmet Akif, hiç istifini bozmadan şu cevabı vermiş;

-Evet, bir yeriniz mi ağrıyordu?

Batıcı Gençlere

Adana'ya giden Akif orada Anadolu gençlerinin bilardo oynadığını görünce şu şiiri yazı vermiştir.

"Ayran daha midesinde kaynar,

Kalkmış da teres bilardo oynar"

Maymuna dönmüş

Aynı kültürü paylaşmadıkları ve bir türlü yıldızlarının barışmadığı Tefik Fikret, Mehmet Akif'in sakal bıraktığını görünce takılmak istemiş ve alaylı bir üslupla şöyle demiş;

-Aaaaa!... Akifciğim, maymuna dönmüşsünüz, demiş

Hiç istifini bozmayan Akif, karşısında duran Tefik Fikret'e sırtını dönerek:

-"O zaman duvara döneyim bari" demiş...

SAYGI VE RAHMETLE...

Mehmet Akif'in bildiği yabancı diller

Mine AÇIKGÖZ
İngilizce
Öğretmeni

Türkçeyi kendine özgü en sade ve en doğal biçimde kullanmadaki yetkinliği ile dikkati çeken Şair, yabancı diller noktasında da kendini çok geliştirmişti ve dönemin geçerli dilleri olan Farsça, Fransızca ve Arapça'yı çok iyi düzeyde bilmekteydi.

Akif bu dilleri sadece bilmekle kalmamış çeşitli dönemlerde bu dillerde dersler vermiş, başkalarının öğrenmesine de vesile olarak eğitimci yönünü bizlere göstermiştir. Örneğin Şehzadebaşı İlmîye Mahfeli'nde Arap Edebiyatı dersleri vererek ders verdiği Türk öğrencilerinin ikinci bir dil öğrenmesine öncülük etmiş, Mısır'da Câmîu'l Mısıriyye üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı dersi vererek Türk dilinin uluslararası alanda yaygınlaşmasına katkı sağlamıştır.

Akif öğrencilere yabancı dilleri öğretmesinin yanında aynı zamanda bir ebeveyn olarak da kendi çocuklarına karşı dil öğretme sorumluluğu olduğunu düşünmüş

ve bu konuda da çeşitli çalışmalar yapmıştır. Örneğin büyük oğlu Emin'in yabancı dile karşı ilgisizliğinden muzdarip olan Akif, akşamları evde Arapça dersleri vermiştir. Burada öğretimin sadece okullarda öğretmenin görevi olmaktan ibaret olmadığını, ebeveyninde öğretmene yardımcı olacak şekilde çocuklarının öğretimine katkı sağlaması gerektiğini ortaya koymuştur.

Mehmet Akif sıradan bir yabancı dil bilgisine sahip biri ya da öğretmen değildi. Zamanında en çok kullanılan yabancı dil öğretim yöntemlerini iyi biliyor ve onlardan yararlanıyordu. Önceleri çeviri yöntemi yaygın olarak kullanılırken bu metodu kullanmıştır. Daha sonra bu metodun tek başına yeterli olmadığını fark ederek yabancı dil öğrenirken amacın sadece dilbilgisi kurallarını ezberlemek değil, dilin kullanımını olduğuna dikkat çekmiş ve günümüzde en çok kullanılan kulak-dil alışkanlığı

yaklaşımına ışık tutmuştur.

Bilgiye ulaşmanın, bilgiyi işlemenin ve bilgiyi öğretmenin günümüz şartlarına göre çok daha zor olduğu o dönemlerde söz konusu yabancı dilleri ileri derecede öğrenip, başkalarına da öğretmeyi başaran ve çok sayıda yabancı eseri de Türkçe'ye tercüme eden İstiklal şairimiz bu entelektüel kişiliği ile bizlere iyi bir örnek olarak tarihimizdeki yerini almıştır.

İSTİKLAL MARŞI'NDA MİLLİ ÖGELER

Osman ÇINAR
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

İstiklal Marşımız yazıldığı ölüm kalım devrinin olduğu kadar Türk milletine ait ebedi değerlerin de bir destanıdır.

Milli marşlar bir şairin kaleminden çıkmış olmakla beraber onu benimseyecek, yüzyıllarca dilinden düşürmeyecek olan milletin de karakterini aksettirmek gibi bir özellik taşırlar. Bu bakımdan birçok milli marş şairinin adı çok defa unutulur; marş bir milletin tarihi bilinmeyen devirlerde teşekkül eden destanları gibi anonimleşir. Milli marş tabiri bu özellikleri taşıyan şiirlerin bütün dünyada yaygın olan ortak adıdır. Bazı milli marşların ayrıca isimleri de vardır. Bu isimler o milletin bir vasfını veya marşın yazıldığı, kabul edildiği sıradaki olağanüstü bir hadiseyi işaret eder.

Bizim milli marşımızın adı İstiklal Marşı'dır. Bu kavram milletin çok önemli bir karakterini belirtmektedir. Milletin tarihini hiçbir devrinde devletsiz kalmamıştır. Yazılı en eski Türkçe metin olan Orhun Kitabeleri'nde de sık sık vurgulanan, Türk milletinin hür ve müstakil yaşamaya alışmış olmasıdır. İstiklal Marşı'nın "Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım;" dizesiyle başlayan bölümünde de Türk milletinin bu değişmez karakterine işaret vardır.

20. yüzyılın başlarında istiklaline sahip yegane Türk birliği Osmanlı Devleti'yd. Hatta bağımsız yegane İslam devleti de Osmanlıydı. Milli Marşımız işte bu devletin, adına medeniyet denilen tek dışı kalmış canavarlar tarafından yok edilme niyet ve teşebbüslerine karşı verilmiş bir kavga için doğmuştur. Onun için adı İstiklal Marşı'dır. Onun için İstiklal Marşımız "istiklale" başlar ve "istiklale" biter. Şiirin diğer bölümlerinde de istiklal kelimesi değişik motiflerle kendini hissettirir.

"Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal." ifadesinde ise milletin iki mühim karakteri bir arada verilmiştir. İstiklaline düşkün oluşu ve istiklal hakkının iman duygusuyla beraber doğuşudur. İman duygusunu son mısradaki ikinci "Hak" kelimesinden çıkarıyoruz. Şair milletin hür olmasının sadece insan olmasından değil inancından dolayı da bir zorunluluk olarak görür. Böylece Akif Allah'a inanan bir milletin başka milletlerin egemenliği altında yaşayamayacağını da belirtmiş olur.

Akif Safahat'ın birçok yerinde çağın

Müslümanlarına seslenerek İslama mensup olmanın üstün olmayı, hür olmayı ve güçlü olmayı gerektirdiğini vurgular. İslamiyette hür olmayan insanların mesuliyetlerinin hür olanlardan farklı olması, söz konusudur. Dolayısıyla millet, insan olarak var olmak, Müslümanlığını yaşamak istiyorsa hür olmak durumundadır. Böylece Milli Marş'ımızda milletin dini ve milli karakteri birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak ifade edilmiştir. Milli marşların bir özelliği de içinden çıktığı milletin yaşadığı olağanüstü bir hali, özellikle büyük felaketi zamanları, bunların arkasındaki büyük ümitleri ve zaferleri aksettirmesidir.

Bir milli marş yazılmasının Akif'e teklifi ile İstiklal Marşı'nın büyük millet meclisince kabulü 1920 Aralık ayı ile 1921 Mart'ı arasına rastlamaktadır. Bu tarihten istiklal mücadelemizin en kritik aylarıdır. Batılı devletlerin silahlandığı Yunanlıların Anadolu içlerine yürümesi, 1. İnönü Muharebesi, iç isyanlar ve bunların bastırılması gibi olayların vuku bulduğu zamanlardır. Meclis ve onunla beraber bütün bir Türk milleti kimi zaman korku, endişe, kimi zaman da ümit içinde zafer ve sevinç haberleri alıyordu. Bu birbirine zıt duyguları ve heyecanları arka arkaya ve birbirine karışmış halde yaşıyordu. Bu bakımdan Milli Marş'ımızın "Korkma!" hitabıyla başlaması çok anlamlıdır. Akif milletin içinde bulunduğu halet-i ruhiyeyi çok iyi biliyordu. Çünkü kendisi de aynı halet-i ruhiye içindeydi.

Ümitsizliğin inanç yokluğundan geldiğini haber veren bir dinin mensubu olan Türk milleti bu marş ile var olma azmini, imanını ve iradesini yeniden bulmuştur. Onun için İstiklal Marşı bir milletin ölüm kalım çağının destanıdır.

Türk milletinin güvendiği en önemli silah imanıdır. Bu imanı hem dini manada vatan için şahadet inancına hem milli manada kendine güven olarak düşünebiliriz. Milli mücadelenin kazanılmasında Türk milletinin istiklaline düşkün bir millet olmasının yanında, sadakatle bağlı olduğu dini inançlarının rolü de unutulmamalıdır. Milletimizin sinesindeki bu gücü bilen Mehmet Akif ona şöyle seslenmektedir.

"Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar;/Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var./Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar/"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar? Milli marşların üçüncü bir hususiyeti

de anonim karakter taşımasıdır. Yani tıpkı destanlar gibi millete yaşanmış, millete yaratılmış ve sahibi bilinmeyen, anonim karakterde şiirler olmasıdır.

İstiklal Marşı anonim bir şiir değildir. Mehmet Akif İstiklal Marşı'nı yazmak için o sırada ikamet ettiği mütevazı Tacettin Dergahi'nin odasında iç sükunetine çekildi. O uhrevi hava içinde milletin azmi ve iradesiyle, kendi sanatını birleştirdi. Adeta "ruhunun vahyini" duyarak taşa geçirircesine şiirini tamamladı.

Mehmet Akif'in bütün Safahat'ında, içinde yaşadığı topluma yabancı kalmadığını onun dertleriyle nasıl hemdert olduğunu biliyoruz; fakat hiçbir şiirinde İstiklal Marşı'nda olduğu kadar milletiyle beraber, milletiyle bir aynileşme, bir özdeşleşme içinde olmamıştır. İşte bütün bu olağanüstü şartların birleşmesiyle Mehmet Akif'e göre İstiklal Marşı artık kendisinin değil milletin ruhundan çıkmış bir şiir olmuştur. Başka bir ifadeyle şiirinde milleti konuşturmuştur. Bunun için onu Safahat'a almamış, o benim değil, milletimindir, demiştir ve şiirini "Kahraman Ordumuza" armağan etmiştir. Akif milletin acılarını ve mutluluklarını samimi olarak duymuş, yaşamış ve yazmıştır. İstiklal Marşı edebi bir metin olarak da Türk şiirinin en güzel örneklerindedir. İstiklal Marşı, tek kelimesi bile yerinden oynatılmayacak muhkem, harikulade bir ses, söz ve mana mimarisidir. İstiklal Marşı'mız bir imanın kıta kıta kuvvetlenmesi ve en kuvvetli kıtaya, zafer müjdesiyle sona ermesi şeklinde yüksek bir kompozisyonudur.

İstiklal Marşı'nın her dizesi için saatlerce konuşulup sayfalarca yazı yazılabilir. Kıymetli şairimiz Mehmet Akif ERSOY'u rahmetle anıyorum. Mekanı cennet olsun.

İSTİKLAL MARŞI'M

İbrahim ÇOLAK

Okul Müdürü (Bostandere Ortaokulu)

Uğruna şehit kanı dökülen bayrağım,
Sensiz kalmadı inan vatan toprağım,
Biçare gönüllere dolan sonsuz vuslatım,
Yurdumun en güzel sadası, İstiklal Marşı'm,

Sana âşık, sana meftun memleketim,
Edirne'den Kars'a uzanan serhaddim,
Türk'ün omuzlarında yükselecek adın her daim,
Yurdumun en güzel sadası İstiklal Marşı'm

Yanan gönüllere serpilene su oldun,
Açan çiçekleri soldurmeyen can oldun,
Vatana uzanan hain ellere dert oldun,
Yurdumun en güzel sadası İstiklal Marşı'm,

Ne haddimize, sensiz kalmak bize,
Açılmıştır ümitsizlik kapısı sensize,
Her zaman borçluyuz emanetin sahibi ceddimize,
Yurdumun en güzel sadası İstiklal Marşı'm,

Bastığımız yerleri toprak olarak görmedik,
Vatanın her karışını şühedasız bilmedik,
Şehadet şerbetini- şükür- tekbirsiz içmedik,
Yurdumun en güzel sadası İstiklal Marşı'm,

Asım'ın nesli Ata'mın yılmadan izinde,
Bitmez, bitemez vatan aşkı içinde,
Sonsuza kadar Türk'ün kalbinde,
Yurdumun en güzel sadası İstiklal Marşı'm...

ZULMÜ ALKIŞLAYAMAM

Zulmü alkışlayamam, zalimi asla sevemem;
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem.
Biri ecdadıma saldırdımı, hatta boğarım! ...
-Boğamazsın ki!

-Hiç olmazsa yanımdan kovarım.
Üç buçuk soysuzun ardından zağarlık yapamam;
Hele hak namına haksızlığa ölsem tapamam.

Doğduğumdan beridir, aşığım istiklale;
Bana hiç tasmalık etmiş değil altın lale!
Yumuşak başlı isem, kim dedi uysal koyunum?
Kesilir belki, fakat çekmeye gelmez boyunum!

Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta ciğerim,
Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim!
Adam aldırıda geç git! , diyemem aldırırım.
Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırım!

Zalimin hasmıyım amma severim mazlumunu...
İrticâın şu sizin lehçede ma'nâsı bu mu?
Mehmet Akif Ersoy

MEHMET AKİF ERSOY'UN KARAKTERİ VE SAĞLAM ŞAHSİYETİ

Sema CİHANBEY
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Türk dünyasını tarihte ve coğrafyada kavramış, kültürümüzü bütün şubeleriyle anlayıp hizmet etmiş (hazmetmiş) gerçek bir mütefekkir olan Mehmet Akif, Türk büyükleri silsilelerinde yer alan kıymetli bir simadır.

Yaşantısı müstakildi, kendi içinde, daima tutarlı hareket ederdi. "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol." emrine uyan dosdoğru insandır. Gösterge bir insan, örnek bir mümindir, o bir parametredir bizim için. Üç ayırırız: Sadelik, incelik ve hakkaniyet. Hakkaniyetli insandır Akif...

Öz medeniyetimizi bütün şubeleriyle anlamış, duymuş, yaşamış bir gönülle karşı karşıyayız. Milli kültürümüzün unsurlarının tamamını şahsında toplayıp bir 'medeniyet' muhassalası örneğini veren mümtaz ve kâmil insandır Akif... Ondan, büyük çilelere dayanmanın sırlarını öğreniriz. Pek çok yaramıza neşter vurulduğunu, sadece tenkitle kalmayıp çareler vaaz ettiğini görüyoruz. Onun doğaya, insana ve varlığa bakışı, var olanlarla kurduğu ilişki biçimi bize özgü geleneksel imgeleri içerse de çağdaş veya kendisinden sonra gelen önemli batılı filozofların temel felsefelerini içerecek derinliktedir.

Kendini birçok yönde geliştirmiştir. Arapça, Farsça, Fransızca öğrenmiş ve bunları en iyi şekilde kullanmıştır. "Bence iki kutsal şey vardır: Din ve dil." demiştir. Bu sebeple küçük yaştan itibaren din ve dil öğrenimine büyük önem vermiş ve başarılı da olmuştur. Edebiyatımıza büyük katkılar sağlamıştır. Sanat toplum içindir düşüncesini benimsemiş ve yazdıklarını halkı aydınlatmak için kullanmış, halkı daima desteklemiştir.

Mehmet Akif hayatında yaşadığı zorluklara rağmen asla pes etmemiş, azmetmiş ve başarmıştır. Ümitsizliğe düşmenin, pes etmenin, ne kadar yanlış olduğunu kendi şuurundan bir parçayla açıklayalım:

"Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak...
Alçak bir ölüm varsa, eminim, budur ancak.
Dünyada inanmam, hani görsem de gözümle İmanı
olan kimse gebermez bu ölümler.
Ey dipdiri meyyit, 'İki el bir baş içindir.'

Onun bu mücadeleci ruhunu Milli Mücadele döneminde de görmek mümkündür. Mehmet Akif, Milli Mücadele'ye en büyük katkıyı sağlayan kişilerdendir. Her ne kadar cephe savaşmamış olsa da, cephe gerisinde halkı galeyana getirmiş, mücadeleye inandırmış, o ruhu halka vermiş ve başarılı olmuştur... Halkın ulaşabileceği, bütün kesimlere elini uzatan yalnız adamdır. Durmadan iletişim hâlinde olduğu hâlde, kendini insanlara tam olarak açmamış; Millî Mücadele'nin hem politik hem de psikolojik alanında sunduğu düşüncelerle bütün ömrünü bir ülkenin kurtuluşuna feda eden büyük düşünürdür. Bu yüzden ki ne vakit birlik çağrısı yapacak olsak onun ismini anarız...

Tam bir dava adamıdır ve davası ile hiçbir zaman övünmemiştir. Türk milletine hediye ettiği İstiklal Marşı'nı tüm şiirlerini birleştirdiği Safahat adlı eserine almaması; milletine ne kadar değer verdiğinin en büyük kanıtıdır.

Akif, hayatı boyunca mütevazı yaşamıştır. Hiçbir zaman kendini başkalarından üstün görmemiştir. Gurur ve kibir karakterinde yoktur, daima insanlardan bir insandır. Dostlarına güler yüzlü ve iyi davranırdı. Akif'e göre ahlaklı insan hiçbir zaman zalimden zulümden yana olmamalı, sırf birilerini memnun etmek için güçlüyü alkışlayıp geçmişi yermemelidir. Akif'in en büyük tutkusu bağımsızlıktır.

"Zulmü alkışlayamam, zalimi asla sevemem;
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem."

Akif kimsenin özel hayatını, tercihlerini, kusurlarını söz konusu yapmazdı. Yalnız toplum hayatındaki yanlışları tenkit ederdi. Kendi olmayanlara kıyardı. Benzemek, taklit etmek Akif'in sinirlendiği davranışlardı. Akif, sözünün eri biridir. Akif, söze büyük kıymet verir, verdiği sözü mutlaka yerine getirirdi. Meğerki ölüm yahut ona yakın bir mani zuhur ede... Sözünü tutmayanlara insan nazariyle bile bakmazdı. İkinci özelliği ise 'hazırcevap' oluşudur. Dâhilerin en önemli özelliği olan hazırcevaplık Akifte üst düzeydedir. Mithat Cemal Kuntay başından geçen şu hadiseyi anlatıyor; Daha önce gelmek için söz verdi ve karlı bir günde vapur ve tramvay seferleri iptal olduğu halde geldi diyor. Bu karda, tipide yürünen bu mesafeye ben şaşıktıkça, Akif de benim hayretime şaşıyordu: "Gelemem için kar tipi kâfi değil, vefat etmem lâzımdı. Çünkü geleceğim diye söz vermiştim." diyor.

Akif'e göre ahlaklı insan hiçbir zaman zalimden zulümden yana olmamalı, sırf birilerini memnun etmek için güçlüyü alkışlayıp geçmişi yermemelidir. Akif'in en büyük tutkusu bağımsızlıktır.

"Zulmü alkışlayamam, zalimi asla sevemem;
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem."
Akif cömertti. Yaşamının sonuna kadar elinde olan

her şeyi başkaları ile paylaşmıştır. O, şefkatini annesinden, izzetini ve cesaretini babasından almıştır. Ve tabii ki, yokluk hangi deftere yazılıp unutuldu ki Mehmet Akif'in defterine yazılıp unutulsun.

Hayatının çoğu döneminde çektiği müthiş maddi yokluk Akif'in karakterini derinden etkilemiş bir musibettir.

Akif demek sadece şiir, sanat değil; ülke, millet ve inanç demektir. Akiften bahsetmek, milletin kaderinden bahsetmektir. Her an milletin ıstıraplarıyla yanan bir yürek, kelimeler ve kalemdir... O bir vefa abidesiydi arkadaşına söz verdiği için ölen arkadaşının dört çocuğuna baktı. Karakterinin her şekli veya her hâliyle ele aldığımızda özellikle bizlerin mutlaka kendinden bir parça bulacağı fikir adamıdır Mehmet Akif.

Akif'in ruhunu bir portreye şekillendirdiğimizde; "Vakar dolu bir alın, hayâ dolu bir çehre, şiddet dolu bir bakış, iman dolu bir sine çıkıyor karşımıza." Onun ahlak anlayışında şahsi değil, bilakis tüm gücüyle milletine yardım etme arzusu vardır. O, Türk istiklalinin müjdesini yücelerden alarak; "Doğacaktır sana vaat ettiği günler Hakk'ın" diye haber veren adamdır. Ey dava adamı! Seni rahmetle ve sevgiyle anıyoruz. Bugün senin örnek hayatın ve bu örnek hayatının aynası olan ideallerini yaşamaya ve yaşatmaya çalışıyoruz. Ruhun şâd olsun!

Kaynakça: VEFATININ 80. YILINDA AKİF'İ ANMAK
Asım'ı Yaşamak 25-28 Ekim 2016 BURDUR Syf :11-41 Makû

İSTİKLAL MARŞI (Kahraman Ordumuza)

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal!
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif ERSOY

MİLLİ MÜCADELE'DE MEHMET AKİF

Prof. Dr. Caner ARABACI
KTÜ Öğretim Üyesi

Millî Mücadele dönemi, aslında Türk Milleti'nin de Hıristiyan Medeniyeti'ninin de birer sınavıdır. Osmanlı Devleti fiilen tarihe karışmış, başkenti dâhil bütün vatan toprakları işgal veya kontrol altına alınmıştır. Ordu, donanma, silâh-cephane önce uzun harplerde bitirilmiş, kalanlar da Mondros Ateşkes Anlaşması ile kontrol altına alınıp-işe yaramaz hale getirilmiştir. Binlerce yıllık tarihte ender düşülen bir imha süreci başlatılmıştır. İmzacılar sadece Çanakkale'de, Kut'da, Galiçya'da, Sina'da savaşanlar değildir. Haçlı Medeniyetinin ikinci sınıf "maşaları" da öne sürülmüş, Avrupa'nın büyük devletleri "galip hakemler" rolüne bürünmüşlerdir. Parçalanmış vatanın, Anadolu kısmı da paramparça edilmek için doğudan Ermeni, batıdan Yunan, içeriden de Rum çeteleri saldırtılmış, kıyım, kargaşa, parçalama çalışmaları hızlandırılmıştır. Her biri bir devlet olacaktır. Selçuklu, Osmanlı cihan devletlerini kuran, İslâm Medeniyeti'nin asırlardır temsilcisi olan bir büyük millet, bu toplulukların muhatabıdır. Küçülen gücün, muhatabı da küçülmüş, daha doğrusu "siz ancak onlarla uğraşabilirsiniz" diyen, gerektiğinde müdahale edebilecek durumda olan "hakemlerin" seyir devri başlamıştır. Başkent İstanbul'da, Mütareke'den hemen on üç gün sonra İngiliz, Fransız, İtalyan bayrakları dalgalanmaya başlamıştır. Bütün haberleşme merkezleri, istasyonlar üçü işgal gücünün kontrolündedir. Böylesine bir ortamda, fertler ne yapmalıdır? İflasın bütün ağırlığı ile sadece siyasi-ekonomik ortama değil, daha kötüsü olarak kafa ve yüreklerde de çöktüğü bir atmosferde kişiler ne yapabilir? "Kara Gün"lerin sağlıklı düşünce bırakmadığı, şaşırma ve yanıltmaların, saptırılmaların kol gezdiği demlerde doğru yol nasıl bulunacaktır? Doğru tercihler nasıl yapılacaktır? Vatani kurtarmak için İngiliz'e, Amerika'ya, Fransa'ya.. hizmetin arttığı, hatta normalleştiği bir havada doğruyu bulmak, zora talip olmak; karakter, kişilik, kimlik sınavını başarmak kolay mıdır? Böylesine bir zamanda Âkifi incelemeye çalışmak da zordur. Hem dönemi hem de kişilik özellikleri itibariyle..

Âkif, bir şair hassasiyetinin, hatıra getirebileceği bütün inceliklere sahip olmasına rağmen, yeri geldiğinde müheykel bir savaş adamı gibi kararlı, ayağı sabit kalabilen bir şahsiyettir. Kişiliği oturmuş, dostluklarına sadık, sözünün eridir. Aynı zamanda doğru sözlüdür. Bütün o özellikleri ile birlikte, vefa duygusunu insan olmanın gereği gören bir tabiiyetle benimseyip yaşayan birisidir. Devre, iktidara, değişen şartlara göre tavır alan tiplerden değildir. Hiçbir zaman çıkara, mevki ve mansıba göre durumunu değiştiren birisi olamamıştır. İlme, öğrenmeye sürekli açık, gelişmeye, ilerlemeye âşıktır. Bencilik sıradanlığını aşmıştır. Bütün güçlükleri ve faydalı şeyleri kendisi için değil, milleti ve vatani için isteyebilmektedir.

Altmış üç yıllık ömrü boyunca, tavrından, tercihlerinden, inanç ve ideali doğrultusundaki çabasından dolayı; dostlar kadar düşmanlar da kazanmıştır. Ama herkesin, adı anıldığı zaman teslim ettiği özellikleridir bunlar. Aleyhinde olanlar; onun karakter zaafı, ahlâkî sükûtu, çıkarıcılığı, kadın, mevki-makam düşkünlüğü vb. bir sefil bir zaafını söyleyip yazamamışlardır.

Zorunlu olarak, vatan hizmetine koştuğu uzun aralar dışında, ailesini ihmal etmemiş, iyi bir baba, hayırhah bir eş olmaya çalışmıştır.

Âkif, millî konularda hassas bir vatansverdir. Millî Mücadele döneminde "Vatan Türküsü"nü yazması, Âkif için aslında, tabii bir görevdir. Milletini, "sevenleri toprak olmuş çocuk" kimsesizliğinde bırakacak değildir. Davudî, gür sesiyle haykıracaktır. Birinci Dünya Harbi'nin netameli günlerinde millî

birliği öne çıkartarak: "Cehennem olsa gelen göğsümüzde söndürürüz; / Bu yol ki hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz. / Düşer mi tek taşı, sandın, kalesinden namusun, / Meğer ki harbe giden son asker şehit olsun" demiştir. Milyonların buluşacağı yeri de işaret etmiştir: "Değil mi cephemizin sinesinde iman bir; / Sevinme bir, acı bir, amaç aynı, vicdan bir; / Değil mi sinede birdir vuran yürek.. Yılmaz. / Cihan yıkılsa emin ol, bu cephe sarsılmaz."

Âkif, baştan itibaren Anadolu hareketine taraftardır. Eşref Edip'in anlattığına göre, Sebülürreşad idaresinde birkaç kişi oturmaktadırlar. İçlerinden biri, Anadolu hareketinin bir İttihatçılık eseri olduğunu söyler. O zaman kadar düşünceli bir tavır içinde hiç söze karışmayan Mehmet Âkif, birdenbire heyecanlanıp bu sözü söyleyene dönerek; "Hayır, artık buna İttihatçılık denemez. Bu memleket meselesidir. Buna herkes elbirliği ile sarılmalıdır." Âkif, bu tavrını sözde bırakmaz. Onun "Müslüman aydın sıfatıyla Millî Mücadele'ye katılması, bu hareketin İttihatçıların yeni bir macerası olduğu şeklindeki şüpheli büyük ölçüde giderilerek Kurtuluş Savaşı çalışmalarına önemli bir güç katmıştır. Nitekim bu sebeple ona Millî Mücadele'nin manevî lideri sıfatı verilmiştir."

Bu arada TBMM'nin Ankara'da açılması için çalışmalar başlatılmıştır. Kuva-yı Milliye'nin örgütlenme ve güçlenmesi için çaba sarf edilmektedir. Bir gün Sebülürreşad bürosunda otururlarken, Ankara'dan Trabzon Milletvekili Ali Şükrü gelir. M. Kemâl'in isteğiyle Âkifi, Ankara'ya davet eder. Ali Şükrü; "Paşa sizi istiyor. Sebülürreşad'ın Ankara'da yayınlanması, millî hareketin manevî cephesini kuvvetlendirecektir" der. O, hiç tereddüt etmeden kabul eder.

Âkif, E. Edib'e; "Artık burada duracak zaman değildir, gidip çalışmak lâzım. Bizim tarafımızdan halkı aydınlatmaya ihtiyaç varmış. Çağırıyorlar. Mutlaka gitmeliyiz. Ben yarın Ankara'ya hareket ediyorum. Hiç kimsenin haberi olmasın. Sen de idarehanenin işlerini derle topla, Sebülürreşad klişesini al arkamdan gel. Meşihatçılarla de temas et, Harekât-ı Milliye aleyhine bir halt etmesinler" der. Derginin sahibi, onun elini öper vedalaşırlar. Başyazarının Anadolu'ya geçtiği anlaşılınca, dergiye baskı da artmıştır.

İngilizler, Anadolu'ya geçişi engellemek için tedbirleri sıkıştırmışlardır. "Millî kıyama", toplum gözünde gayri meşru duruma düşürmek amacıyla bir fetva yayınlamak isterler. Şeyhülislâm Haydarîzâde İbrahim Efendi, bilgin, hamiyet sahibi, edip, vatansver birisidir. Eşref Edip'in de yakın dostudur. İngiliz isteklerine karşı direnir. Zorlandıkça Eşref Edip de dayanması için telkinde bulunur. Çünkü o Şeyhülislâmlik makamında bulundukça İngilizler istedikleri fetvayı alamayacaklardır. Fakat bir süre sonra dayanamayınca İbrahim Efendi çekilir. Yerine Dürrizâde atanır. Eşref Edip, Sebülürreşad sahibi sıfatıyla ziyaretine gittiğinde kendisinin Meşihat makamına fetvayı çıkarmak için getirildiğini, çıkarırsa "ilelebet tarihin tenkit" edeceğin belirtir. Fakat Dürrizâde, İbrahim Efendi gibi direnemeyecek, istenilen fetva kendisinden alınacaktır.

Âkif, Ankara yolunu tuttuğu zaman, neredeyse "heyecanından ailesini bile" unutmuş, "kesecinde otuz altı kuruş mevcudu ile" Ankara yoluna düşer. 10 Nisan'da yanında 12 yaşındaki oğlu Emin'le gizlice çıktığı yolculukta, Ali Şükrü Bey'le buluşarak, sapa yollardan İngiliz hatları geçip Adapazarı'na kadar atla giderler. Geyve'ye, oradan Meclisin açılışından bir gün sonra 24 Nisan 1920'da Ankara'ya tren yolu ile ulaşırlar. Trenden iner inmez Meclis'e giderler. Meclis'in önünde Mustafa Kemal ile karşılaşırlar. Paşa, Âkif'e; "Sizi

bekliyordum efendim. Tam zamanında geldiniz. Şimdi görüşmek kabil olmayacak, ben size gelirim.." der.

Âkif'in Ankara'ya ulaşması, merkezde olduğu gibi Kastamonu'da çıkan Açıksöz gazetesinde de haber olur. Gazete, 9 Mayıs 1920 tarihli sayısında şöyle bilgi verir: "Sebülürreşad mecmua-i İslâmiyesi başmuharriri büyük İslâm şairi Mehmed Âkif Beyefendi'nin ahiren Ankara'ya vasıl olduğu Ankara gazetelerinde okunmuştur. Zulme, hakarete tahammül edemeyerek ailesini, refahını İstanbul'da terk ile Anadolu'ya firar edebilen bu vicdanlı şairin Anadolu'muzun ahvalini şiirleri ile terennüm etmesini temenni ederiz."

İlginç bir kıyas aracı olması için belirtmek gerekir ki, M. Kemâl'in, Anadolu'ya davet ettiklerinden birisi de Ahmet Emin Yalman'dır. Yalnız Yalman, kendi hatıratında anlattığına göre, hem de bizzat Paşa tarafından Millî Mücadele çalışmalarında değil, iki yıl sonra Büyük Taarruz'un haberlerini kendi kaleminden yapıp dünyaya duyurması için davet edilmiştir. Farkın anlaşılması için belirtmek gerekir ki, Âkif, altı çocuğunu, hanımını bırakıp tereddütsüz ve yolun başında iken Anadolu'ya geçmişken, başyazar Ahmet Emin Yalman, zafer haberlerini yapmak için bile geçmeyi riskli görerek uygun bulmamıştır. Gereğesi, Rezzan Hanım'la yeni nişanlanmış olmasıdır. 14 Eylül 1922'de evlendiği Rezzan Hanım'la İzmir'in kurtuluşundan sonra, kendisine verilen "tek gazeteci olarak yaman fırsatı" değerlendirmeme pişmanlığını şöyle belirtir: "Uşakzade Muammer Bey'in evini karargâh yapmış olan Mustafa Kemal Paşa'nın ziyaretine koştum. Büyük Zaferden dolayı kalpten gelen tebriklerimi bildirdim ve büyük saldırıyı tek gazeteci olarak takip etmek için bana verdiği yaman fırsatı kaçırdığımdan dolayı ne kadar acı duyduğumu anlattım."

Âkif'in Ankara'da ilk işlerinden birisi, Hacı Bayram Camii'nde 30 Nisan 1920 tarihinde Cuma vaazı vermesidir. Vaazında halkı, Millî Mücadele'ye katılmaya çağırmıştır.

M. Kemâl'in teklifi ile Burdur Milletvekili seçilmesi, 5 Haziran 1920'dedir. Yalnız milletvekili seçilebilmesi için hazırlıklar geldiği günler başlatılmıştır. Öncelikle Âkif'in milletvekili olabilmesi için Mustafa Kemâl, yeni seçilen Burdur milletvekilinin istifasını sağlamıştır. Askerlik Şubesi Başkanı olan Albay İsmail'in yerine adaylığı konarak seçilmesi sağlanmıştır. O dönem Konya Vilayetine bağlı bir liva (sancak) olan Burdur'a ait seçim işlemleri için Mustafa Kemal'in emir ve talimatlarını verdiği yer Konya'dır. Konya'nın Vali vekili, aynı zamanda Kolordu Komutanı olan Fahrettin (Altay) Bey'e 29 Nisan 1920 tarihli emir şöyledir: "İstifasında musır (ısrarcı) bulunan Burdur Livası Büyük Millet Medisi azası ve Ahz-ı Asker Reisi Miralay İsmail Beyefendi'nin yerine, liva-yı mezkûr B.M.M. Azalığına Ankara'da bulunan Şair Mehmed Âkif Beyefendi'nin intihabının (seçilmesinin) temin ve neticenin işar buyrulmasını rica ederim. B.M.M. Reisi Mustafa Kemâl".

Âkif, ayrıca haberi olmadan en yüksek oyu alarak Biga'dan da milletvekili seçilmiştir. Özü sözü bir, tanınmış, güvenilir şair Âkif, halk gözünde müthiş bir güçtür. İkna kabiliyeti, samimiyeti ile kitlelere coşturabilmekte, vatan müdafaasına sevk edebilmektedir. Milletvekili, vatan şairi olarak Millî Mücadele'ye destek sağlamak için Eskişehir, Burdur, Sandıklı, Dinar, Afyon, Antalya, Konya, Kastamonu şehirlerinde halka hitabeder.

Eskişehir'de Osman Bey adında çok zengin, Kuva-yı Milliye'ye de yardım etmek isteyen birisinin evinde misafir kalmıştır. Yalnız Osman Bey'in, "aslen Tatar, gayet sofu" olan kayınpederi, ikna olmamaktadır. Âkif, bu ihtiyarı, Millî Mücadele'nin bir cihad hem de çok

kıymetli bir gaza olduğunu anlatarak ikna eder. Burdur'da, hükümet konağı balkonundan, üç-dört yüz civarında bir topluluğa hitap eder. Bağırıldığı zaman sertleşen gür sesi ile heyecan içinde konuşur. Sözleri, İzmir yöresinden gelen haberlerle ilgilidir. İnsanımıza yapılan işkenceler, çığnayan mabetleri dile getirir. Kalabalık, derin bir sessizliğe dalmıştır. Yalnız bu öyle bir sessizliktir ki, "kasırgalar koparacak ruhların, kellesini koltuğuna almaya niyet eden başların, son kati kararlarını" ifade etmektedir. Hislerine hâkim olamayarak "hıçkırıklarını tutamayan vatansverlerin iniltileri" sessizliği yırtmaktadır.

Âkif, bir insan, şair, yazar, aydın olarak zor günlerde vatanına sahip çıkmış, üstüne düşeni, hakkını vererek yerine getirmeye gayret etmiş bir şahsiyettir. Millî Mücadele çalışmalarında, işi, maaşı yerinde saygın, şöhretli bir şair olarak, pekâlâ hayatını İstanbul'da sürdürmeye devam edebilirdi. Öyle yapan binlerce insandan birisi olarak, kimse de onu kınayamazdı. Asker değildi. Siyasetçi değildi. Zaten onun büyüklüğü de buradadır. Milletinin, vatanının karşılaştığı tehlikeyi o, kendi çapında göğüslemeyi görev bilmişti. Hiçbir şey yapmamış olsa bile Ankara'ya gelerek İstiklâl Marşı'nı kaleme almış olması, milletin kalbine yaşaması için yeterli sebeptir. Ama o, cepheden cepheye, şehirden şehre dolaşmış, asker ve halkının içinde, yanında olmuş, vatan müdafaasına toplumu teşvik etmiş, ümitsizlere ümit aşılacak için çırpınmıştır.

Onun için Millî Mücadele dönemi hayatı, gerçek bir model aydın, hayatıydı. Ne taraftan bakılırsa bakılsın, Âkifte farklı fikir, farklı düşünce ile siyasi tercih sahiplerinin değiştiremeyeceği realite; vatansverliği ve samimiyeti idi. İlim, çalışma, birlik olma, Hıristiyan Medeniyeti karşısında güçlü olma zorunluluğu hakkındaki görüşleri; gerçekliğini, geçerliliğini hiç yitirmemişti. Âkif'in, Millî Mücadele hayatının, özellikle gençlik, okumaz zümre tarafından yeniden okunup, zihinlerde canlandırılmasına ihtiyaç vardı.

Okul Müdürü
Mustafa METL'nin
Aralık 2020'de
Prof. Dr. Caner
ARABACI ile yaptığı
"Mehmet Âkif'i
Anlamak" isimli
programı izlemek
için karekodu
okutunuz.

Yılmam ölümünden, yaradan, askerim;
Orduma, "Gâzi" dedi Peygamberim.
Bir dileğim var, ölürüm isterim:
Yurduma tek düşman ayak basmasın!
Âmin! desin hep birden yiğitler,
"Allâhu ekber!" gökten şehidler.
Âmin! Âmin! Allâhu Ekber!..

Gazi Ortaokulunca hazırlanan bu videoda gerçek insanlardan bazılarının gerçek görüntüleri eşliğinde kardeş ülke Azerbaycan vatandaşı sanatçımız Azerin'in yorumuyla Mehmet Akif ERSOY'un "Ordu'nun Duası" isimli bestelenmiş şiiri izlemek için karekodu okutmanız yeterli olacaktır. Keyifli seyirler...